

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ
КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ
І Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

3 грудня 2015 року

Полтава 2016

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

*Світлій пам'яті кандидата
філологічних наук, доцента
Жигилій Ніни Василівни
присвячується*

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ
КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ
*І Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

3 грудня 2015 року

Полтава 2016

УДК 002:004.01(477(06))
ББК С84(4Укр)я43
Д 34

Рекомендовано до друку Вченою радою гуманітарного факультету Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (протокол № 6 від 16 березня 2016 р.).

Редакційна колегія:

Передерій І.Г. – д.і.н., доцент, завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Соляник А.А. – д.пед.н., професор, завідувач кафедри документознавства та книгознавства Харківської державної академії культури;

Дерев'янюк Л.І. – к.філол.н., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Гаращенко Л.Б. – к.філол.н., старший викладач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Д 34 Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи : матеріали I Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Полтава, 3 грудня 2015 р. / редкол. : І.Г. Передерій, А.А. Соляник та ін. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – 226 с.

Збірник укладено на основі матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи». До збірника увійшли статті й тези доповідей, у яких розглянуто актуальні проблеми сучасного документознавства, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій, окреслено проблеми маркетингу інформаційних продуктів і послуг, прикладні аспекти застосування сучасних інформаційних технологій.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців-практиків.

Матеріали конференції опубліковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактичних даних, власних імен і цитат несуть автори публікацій.

© Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, 2016

уклад. : М.С. Слободяник, О.А. Політова; наук. ред. та авт. вступ. ст. М.С. Слободяник. – К., 2012. – 176 с.

Дерев'янка Людмила – к.філол.н.
м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕМПОРАТИВІВ ІЗ СЕМАНТИКОЮ ОЗНАЧЕНОЇ ЧАСОВОЇ ПОПЕРЕДНОСТІ / НАСТУПНОСТІ В ТЕКСТАХ ДОКУМЕНТІВ

Одним із важливих засобів оформлення тексту документа є прийменниково-іменникові часові конструкції. Темпоративи в мові ділових паперів можуть репрезентувати семантику означеної часової попередності, означеної й неозначеної часової наступності.

Структури **prep до + Ngen – prep по + Nacc** виражають семантику означеної часової попередності, що являє собою проміжок часу чи момент, який експлікує кінцеві рамки часу, повністю охопленого дією. Типовими для документів є конструкції, в яких первинні прийменники **до, по** сполучаються з числівниково-субстантивним комплексом у формі родового відмінка. Темпоративи **prep до + Ngen – prep по + Nacc** протиставляються за ознакою нейтралізації або внесення вираженого ними значення (дня, години) у часовий відрізок, охоплений дією. Порівняймо: *Статті приймаються до 15 листопада 2015 року* і *Статті приймаються по 15 листопада 2015 року* (тобто включно).

Часова наступність, на відміну від часової попередності, виражає початок тривалості якоїсь дії після іншої дії чи явища. Прийменниково-іменникові структури із семантикою означеної наступності трактуємо як такі, що відтворюють початкову зовнішню межу дії, котра цілком охоплює наступний у перебігові відрізок часу. Вирізнене значення репрезентують темпоративи двокомпонентної парадигми **prep з (із, зі) + Ngen – prep від (од) + Ngen**. Вони «вказують на тривання наступного явища поза межами часового орієнтира (означена тривалість), але водночас позначають початок перебігу явища всередині часового орієнтира і підкреслюють домінуюче в них значення початкової часової межі» [1, с. 143]. Темпоральні прийменники **з (із, зі), від (од)** зберігають тісний взаємозв'язок із однозвучними просторовими прийменниками, які вказують на вихідний (початковий) пункт руху чи переміщення (*вийшов із дому, від'їхав од школи*).

Семантичні корелятиви **prep з (із, зі) + Ngen – prep від (од) + Ngen** мають значеннєві відмінності, що стосуються стартового моменту реалізації дії. Їх слід урахувувати під час укладання текстів документів, щоб забезпечити точність – одну з основних вимог до тексту документа й поширення інформації. Так, форма **prep з (із, зі) + Ngen** виражає дію, початок якої безпосередньо збігається з часовим моментом. Початковий момент підсвідомо долучається до того проміжку часу, протягом якого

відбувається дія, напр.: *ПРИЗНАЧИТИ: ЗАХАРЧУК Світлану Вікторівну на посаду доцента кафедри хімії з 01 вересня 2015 року з посадовим окладом відповідно до штатного розпису; Закон набуває чинності з моменту його опублікування.*

У структурах **prep від (од) + Ngen** часовий момент не охоплений тим часовим проміжком, упродовж якого реалізується дія. Він позначає межу, причому часто чітко окреслену, від якої бере свій початок дія, тобто в семантиці сполук із прийменником **від (од)** не зафіксовано збігу початку дії з часовим моментом. Такі конструкції не властиві документам. Вони функціонують здебільшого в мові художньої літератури й публіцистики, напр.: *Від Михайла* [21 листопада] *зима морози кує* (В. Скуратівський).

Отже, прийменниково-іменникові темпоративи **prep до + Ngen – prep по + Nacc** – реалізатори семантики означеної часової попередності – і конструкція **prep з (із, зі) + Ngen**, що репрезентує значення означеної часової наступності, є продуктивними засобами оформлення темпоральної семантики в мові ділових паперів. Вони наділені специфічними семантичними відтінками, які слід урахувувати під час укладання текстів документів.

Джерела та література

1. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису : [монографія] / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.

**Тур Оксана – к.філол.н., доц.
м. Полтава**

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Інформаційна діяльність майбутніх документознавців – це сукупність їхніх дій, спрямована на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави. Одним із основних видів такої діяльності є поширення інформації завдяки мовленню (конкретному процесу говоріння, що виявляється в звуковій чи письмовій формі). Якісне мовлення є важливим складником високого рівня сформованості комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності.

Мовленнєва дія бере початок із наміру й мотиву висловлювання, що виникає на фоні потреби у поширенні інформації, породженої конкретною ситуацією. Мовленнєва дія з-поміж інших уключає також вибір слова і створення тексту, зв'язного висловлювання.

Розвиток мовленнєвих здібностей тісно пов'язаний із поняттям «культура мовлення», тобто володінням нормами усної та письмової літературної мови й умінням їх використовувати відповідно до мети